

Den Sjællandske Grusbande
v/ Rune Hylby
Roskildevej 581
4174 Jystrup

og

Sydsjællands Ørredfond
v/ Søren Grothe Petersen

Team Vand og Natur

Center for Teknik og Miljø
Rådmandshaven 20
4700 Næstved

Telefon +4555886174

naestved@naestved.dk

Dato

9. april 2025

Sagsnr.

25-007255

Sagsbehandler

Jacob Hald

jltha@naestved.dk

Udkast til tilladelse til udlægning af gydesubstrat, sten og dødt ved i Rønnebæk st. 3273 - 4030

Kære Rune Hylby og Søren Grothe

I har på vegne af Den Sjællandske Grusbande og Sydsjællands Ørredfond søgt om tilladelse til udlægning af gydesubstrat, skjulesten og dødt ved i Rønnebæk.

Vi giver hermed tilladelse til projektet i henhold til § 17 i bekendtgørelse af lov om vandløb nr. 1217 af 25.11.2019.

Tilladelsen gives på baggrund af ansøgning modtaget den 20.02.2025.

Projektet er desuden blevet screenet efter miljøvurderingsloven, og der er meddelt en dispensation efter naturbeskyttelsesloven (**mangler**).

Tilladelsen er først gyldig, når klagefristen er udløbet, og afgørelsen ikke er påklaget.

I skal overholde følgende vilkår:

1. Delstrækning 1: Der kan udlægges op til 2 gydebanker af 10 m længde og 20 cm højde i alt 6 m³.
Der kan udlægges 1-2 sten til skjul og brinksikring (Ø400 – 600 mm) pr. løbende meter bred, i alt ca. 16 m³.

2. Delstrækning 2: Der kan udlægges op til 3 gydebanks af hver 10 m længde og 20 cm højde i alt 9 m³.
Der kan udlægges 1-2 sten (Ø400 – 600 mm) til skjul og brinksikring pr. løbende meter i alt 32 m³.
3. Delstrækning 3: Der kan udlægges dødt ved under forudsætning af at strømrendebreden i regulativet ikke overskrides.
4. Aftaler med lodsejer om transport af materialer langs vandløbet skal være på plads inden arbejdet påbegyndes.
5. Udlægning af gydebanks skal ske i henhold til anvisningerne i DTU Aquas vejledning "Sådan laver man gydebanks for laksefisk".
6. Udlægning af gydebanks, skjulesten og dødt ved må ikke forårsage opstuvning omkring eksisterende dræn og regnvandsudløb.
7. Anlægsarbejdet må ikke foretages i perioden nov. - maj.
8. Anlægsarbejdet må ikke give anledning til materialeflugt eller anden forurening, der kan skade vandløbet.
9. Anlægsarbejdet skal være udført senest 3 år fra godkendelsesdatoen.
10. Udgifter til materialer afholdes af Den Sjællandske Grusbands.

Formål med projektet

Formålet er at skabe miljøforbedringer for fisk og fauna i vandløbet med fokus på bedre gyde- og opvækstmuligheder for ørreder, som kan bidrage til opnåelse af god økologisk tilstand.

Hvem er inddraget i projektet

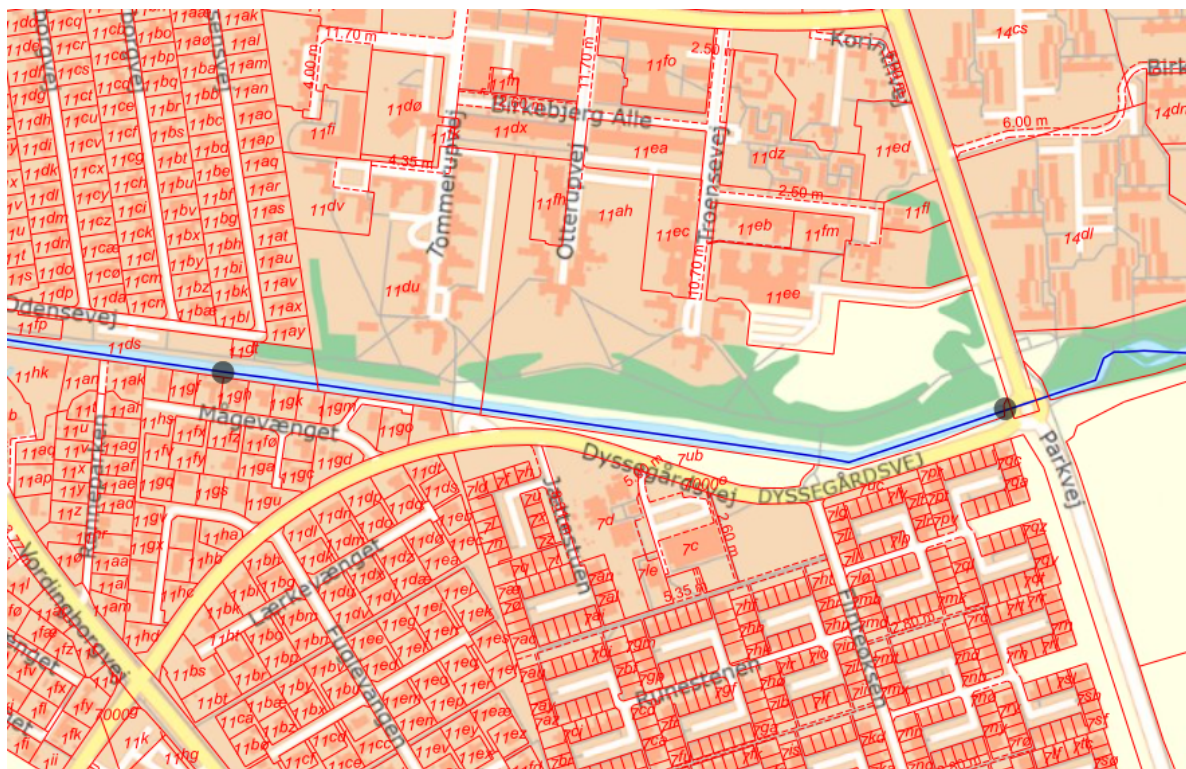
Matr.nr.	Ejerlav	Ejer
11ds	Åderup, Næstved Jorder	Næstved Kommune
11du	Åderup, Næstved Jorder	Næstved Kommune
11ah	Åderup, Næstved Jorder	Næstved Kommune

Se kort 2 for matrikelgrænser.

Kort over projektområdet

Kort 1: Detailkort med angivelse af de 3 projektstrækninger. Oversigtskort nederst t.h.

Kort 2: Matrikelkort med angivelse af projektstrækning mellem de sorte prikker. Blå linje angiver Rønnebæk.

Beskrivelse af projektet

Projektet omfatter en del af Rønnebæk der ligger mellem Parkvej og Åderupvej i Næstved by. Projektstrækningen er delt i 3 delstrækninger (se kort 1).

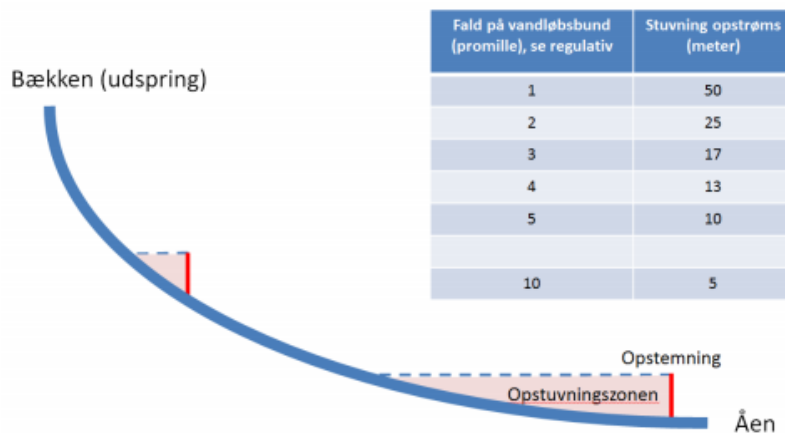
Delstrækning 1

På delstrækning 1 (st. 3273 – 3433 m) er der behov for udlægning af 2 gydebanks á 10 meter længde i hele bredden. I alt 6 m³ - 3 m³ til hver. Gydebanksene udlægges i en tykkelse på ca. 20 cm. Gydesubstratet består af 15% singels (ø32-80 mm) og 85% nøddesten (ø16-32mm).

Gydebanksene vil blive udlagt ifølge vejledningen fra DTU Aqua: "Sådan laver man gydebanks for laksefisk", se figurerne 7, 8 og 9 fra vejledningen nedenfor.

Udlægningen vil blive kontrolleret vha. "stokkemethoden" på udvalgte gydebanks således, at det er helt tydeligt, at hver gydebanks højst vil stuve vandstanden 5 cm ved gydebanksens begyndelse (opstrøms) og at opstuvningszonen maksimalt vil være 50 meter (5 cm ved gydebanksens

begyndelse, 2½ cm opstuvning 25 meter opstrøms, og udlignet 50 meter opstrøms) ved et fald på 0,9-1,0 ‰.

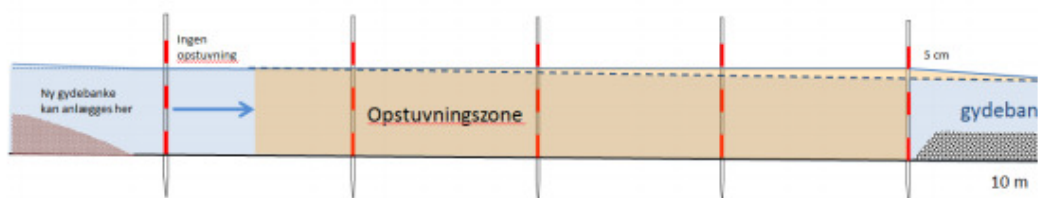
Figur 7
Beregning af opstuvningszonens længde i vandløb med forskelligt fald på vandløbets bund. Effekten af opstuvning er længst i vandløb med ringe fald. Tabellen viser opstuvningszonens længde ved en opstuvning på 5 cm. Opstuvningszonen vil være dobbelt så lang, hvis man laver en opstuvning på 10 cm.

Udk

Figur 8
 En landmålerstok med afsatte mærker for den ønskede vandstand er et simpelt og godt redskab til at sikre sig, at vandstanden holdes på det ønskede niveau.

Her er der sat en plastikstrip ved vandstanden inden restaureringen og en anden strip 5 cm over, som markerer den aftalte opstuvning ved en gydebanke.

Figur 9
 Principskitse for, hvordan man vha. landmålerstokke med markeringer af vandstandsforholdene kan sikre sig, at man ikke påvirker opstrøms beliggende områder, når man udlægger en eller flere gydebanker.

Mellem de udlagte gydebanker lægges spredte større sten (Ø400-600 mm) på projektstrækningen. Der udlægges 1-2 sten pr. løbende meter bred. I alt ca. 16 m³. Disse sten skal primært fungere som skjulesten for fisk og smådyr, men skal også bidrage til at forøge vandhastigheden og sikre brinken mod nedskridning.

Udlægning af skjulesten påvirker ikke vandløbets vandafledningsevne jf. anbefalinger fra DTU Aqua.

Delstrækning 2

På delstrækning 2 (st. 3443 - 3763), er der behov for udlægning af 3 gydebanker á 10 meter længde i hele bredden. I alt 9 m³ - 3 m³ til hver. Udlægningen følger samme principper som for delstrækning 1.

Mellem de udlagte gydebanker lægges spredte større sten (Ø400-600 mm) på projektstrækningen, jf. samme principper og formål som for delstrækning 1. Der udlægges 1-2 sten pr. løbende meter bred. I alt ca. 32 m³.

Delstrækning 3

På delstrækning 3 (st. 3773 – 4030) udlægges "dødt ved" til forbedring af de fysiske forhold. "Dødt ved" er en god metode til at skabe skjul og fødemuligheder for bl.a. ørredyngel.

Det døde ved udlægges efter de forhold, der gør sig gældende. Det betyder i praksis, at "dødt ved" udlægges langs brinken, skiftevis fra side til side således, at vandløbet får et snoet og naturligt forløb. Samtidig vil det blive sikret, at strømrøndebredden, der er angivet i regulativet (1 meter) ikke overskrides. Som udgangspunkt udlægges "dødt ved" ikke i mere end 2/3 af vandløbets bredde.

Det "døde ved" fastgøres som udgangspunkt til brinken efter tre forskellige metoder, der alle tager udgangspunkt i de faktiske forhold og hensyntagen til det praktisk mulige.

- Det drejer sig om fastgørelse af grene og kviste vha. pæle (a la faskine-teknikken).
- Delvis overskæring af stammer, hvorved kronerne kommer til at ligge i vandløbet, men stammen står stadig med rodnet i jorden.
- Fastgørelse af grene og kviste med gaffelgrene a en meters længde, der bankes ned i brinken og fastholder det "døde ved" i gaflen.

Der vil blive taget hensyn til størrelsen af vandløbet og skulle udlægningen af "dødt ved" ikke have den forventede effekt, eller der på anden vis viser sig at være udfordringer fremadrettet, kan det "døde ved" fjernes.

Beskrivelse af vandløbet

Rønnebæk er et offentligt vandløb omfattet af et regulativ. Vandføringsevnen er ifølge regulativet fastlagt ved teoretisk skikkelse. Dvs. at vandløbet kan antage en vilkårlig skikkelse blot vandføringsevnen er lige så god som ved de anførte teoretiske dimensioner. Vandløbet er målsat i henhold til Vandområdeplan 2021-2027 med målsætningen god økologisk og god kemisk tilstand. Vandløbet har for nuværende ringe økologisk tilstand ifølge MiljøGIS¹. Vurderingen bygger på smådyr, fisk, planter, alger og nationalspecifikke stoffer. Tilstanden for smådyr er ringe, mens den for de øvrige elementer er ukendt på projektstrækningen.

¹ <https://miljoegis.mim.dk/spatialmap?profile=vandrammedirektiv3-2022>

Vandløbets kemiske tilstand er ukendt.

Vandløbet er omfattet af § 3 i naturbeskyttelsesloven.

På projektstrækningen løber vandløbet langs stisystemer og grønne områder nedstrøms Parkvej og langs Dyssegårdsvej og Mågevej i Næstved.

Vandløbet er på strækningen dybt nedgravet. Faldet er ifølge regulativet 2,3 ‰. Det gennemsnitlige fald er opmålt til ca. 1 ‰ på delstrækning 1 og 2 og ca. 3 ‰ på delstrækning 3.

Bundbredden er ifølge regulativet 1 m. Delstrækning 1 og 2 er dog overbrede, hvor den faktiske bundbredde er 2 – 3 m.

Vandløbsbunden på delstrækning 1 og 2 består primært af aflejret sand. Der er enkelte korte stræk med grus og gydebanker, som er stærkt fyldt med sand. På delstrækning 3 består bunden af sten og grus.

Hele strækningen er beskyttet af træer.

Der er observeret gydeaktivitet af ørreder på projektstrækningen og fundet gode tætheder af yngel.

Projektstrækningen er i vandområdeplanen omfattet af indsatskrav om genslyngning. Genslyngningen er dog planlagt til kun at omfatte en del af Rønnebæk nedstrøms projektstrækningen.

Tidsplan

Projektet ønskes udført i sensommeren 2025.

Økonomi

Gruspuljen afholder alle udgifter i forbindelse med indkøb af materialer til projektet. Indkøb af 15 m³ gydesubstrat og 48 m³ sten inkl. levering til en samlet værdi af ca. kr 30.000.- (ekskl. moms).

Udlægningen vil ske ved hjælp af engagement fra "de frivillige" fra Sydsjællands Ørredfond og Grusbanden. Desuden vil udlægningen foregå i samarbejde med elever fra en nærliggende skole, idet projektet vil indgå i undervisningen af elever og give eleverne ejerskab og omsorg for vores fælles natur.

Ansøger forventer, at gydesubstrat og sten kan lægges på brinken fra lastbil. Herefter kan de frivillige og elever skubbe materialerne ned i vandløbet og lægge dem til rette.

"Dødt ved" findes i rigt mål på projektstrækningen, og der vil derfor ikke være udgifter forbundet med dette.

Vurdering af projektet

Afvanding

Der vil lokalt opstrøms gydebankerne ske en opstuvning på maksimalt 5 cm. Dette vil ifølge ansøgningen blive kontrolleret ved hjælp af 'stokkemethoden' på udvalgte gydebanker. Opstuvningszonen afhænger af faldet på vandløbet. Jo større fald, jo mindre bliver opstuvningszonen. Det gennemsnitlige fald på projektstrækningen er ca. 1 ‰. Det medfører, jf. figur 7 ovenfor, en opstuvningszone på ca. 50 m.

Der er regnvandsudløb på projektstrækningen. Opstuvningszonen skal nøje iagttages ved udlæg af gydebankerne, så de ikke anlægges for tæt indbyrdes eller for tæt på disse udløb. Der er derfor sat vilkår om, at projektet ikke må forårsage opstuvning omkring regnvandsudløb for at sikre de eksisterende afvandingsforhold i området.

Udlægning af skjulesten vurderes at have meget begrænset effekt på vandafledningsevnen, jf. rapport fra Orbicon 2016².

Vi vurderer, at med den beskedne opstuvningszone og vilkår om friholdelse af dræn- og regnvandsudløb vil projektet ikke påvirke vandføringsevnen i vandløbet væsentligt.

Miljø

Rønnebæk har ifølge Vandområdeplanen 2021-2027 ringe økologisk tilstand baseret på måling af kvalitetselementerne smådyr. Tilstanden for de øvrige kvalitetselementer (fisk, planter, alger og nationalspecifikke stoffer) er ukendt. Tilstanden for kemiske stoffer er også ukendt.

Der er årligt registreret gydegravninger på projektstrækningen og der er også fundet gode tætheder af ørredyngel. Der er dog stor forskel på yngeltætheder og smoltproduktion. Der mangler bl.a. skjul på projektstrækningen således, at yngel og den tidlige smolt kan overleve hen over vinteren.

² Feltforsøg med profilændringer i Kimmerslev Møllebæk november 2015. Forsøgsrapport – bilag 2 til faglig udredning. 15.04.2016.

Etablering af stenstryg (gydebanker), skjule- og kantsten samt "dødt ved" vil skabe bedre fysiske forhold, gode levesteder for smådyr og bedre gyde-, skjule- og opvækstområder for især ørred. Det vil kunne øge yngeloverlevelsen og medføre flere tilbagevendende gydende ørreder.

Vandløbet er på de første to delstrækninger overbredt. Det giver nedsat strømningshastighed og øger risikoen for tilsanding. Skjulesten vil kunne øge variationen i strømningsmønstre og kantsten vil indsnævre vandløbet og øge strømningshastigheden. Det vil kunne bidrage til at holde vandløbet fri for sand og finere sedimenter og dermed friholde gydebankskerne for tilsanding, som er med til at nedsætte overlevelsen af æg.

Vi vurderer derfor, at projektet vil bidrage til målopfyldelse for Rønnebæk for særligt kvalitetselementerne fisk og smådyr.

Der er sat vilkår om at udlægning af gydegruset sker i henhold til DTU-Aquas vejledning "Sådan laver man gydebanks for laksefisk", som anses for at være 'best practice' på området.

Der er sat vilkår om, at anlægsarbejdet ikke må foretages i perioden november til maj for at sikre ørredens og en række insekters gyde- og klækningsperiode. Der er desuden sat vilkår om, at projektet ikke må forårsage materialeflugt og evt. anden forurening nedstrøms i vandløbssystemet, som vil kunne påvirke flora og fauna.

Materialer til projektet skal transporteres ned til vandløbet. Der er derfor sat vilkår om, at alle aftaler med lodsejer om transport af materialer skal være på plads, inden projektet sættes i gang.

Samlet vurdering

Næstved Kommune vurderer samlet, at projektet med de stillede vilkår vil bidrage til målopfyldelse i forhold til vandområdeplanens krav og fortsat vil sikre den eksisterende afvanding i området.

Anden lovgivning

Naturbeskyttelsesloven

Rønnebæk er beskyttet efter naturbeskyttelseslovens § 3.

Gennemførelse af projektet forudsætter derfor dispensation efter naturbeskyttelsesloven §3. **Der er meddelt dispensation den xxx (mangler).**

Miljømålsatte vandløb

Projektet udføres i et målsat vandløb. Vandløbet opfylder ikke målsætningen i dag. Vi vurderer, at projektet vil bidrage til bedre økologisk tilstand og dermed, at projektet ikke vil forringe økologisk eller kemisk tilstand eller hindre Rønnebæk i at opnå sit miljømål³.

Natura 2000 og bilagsarter

Nogle dyr og planter er beskyttet af habitatbekendtgørelsens § 10 – de såkaldte bilag IV-arter. De danske dyr og planter kan ses i habitatbekendtgørelsens⁴ bilag 7. Der kan ikke gives tilladelse efter vandløbsloven, hvis projektet kan påvirke de beskyttede arter negativt.

Der er i området sandsynlighed for forekomst af følgende beskyttede bilag IV-arter: Flagermus, spidssnudet frø, springfrø og stor vandsalamander.

Der sker ikke fældning af træer, der ville kunne påvirke eventuelle ynglende flagermus. Rønnebæk er med et godt fald og deraf strømmende vand ikke egnet habitat for hverken stor vandsalamander, spidssnudet frø eller springfrø. Da det ansøgte ikke påvirker væsentlige levesteder, vurderer Næstved Kommune, at det ikke vil påvirke de beskyttede arter negativt.

Rønnebæk har udløb i Gl. Susåarm, som udmunder i Natura2000-område nr. 169 Havet og kysten mellem Karrebæk Fjord og Knudshoved Odde. Området skal beskytte sjældne naturtyper samt beskytte dyre- og plantearter, der er truede, sårbare eller sjældne.

Den nærmeste del af Natura2000-området ligger ca. 2 km sydvest for projektområdet.

På grund af afstanden til Natura2000-området og projektets lokale karakter, vurderer vi, at projektet i sig selv, eller i forbindelse med andre planer og projekter ikke vil påvirke de beskyttede naturområder eller de arter, der er på udpegningsgrundlaget.

³ Bekendtgørelse nr. 797 af 13.06.2023 om indsatsprogrammer for vandområdedistrikter §8, stk. 3.

⁴ Bekendtgørelse om udpegnings og administration af internationale naturbeskyttelsesområder samt beskyttelse af visse arter nr. 2091 af 12/11/2021.

Opstart af projektet

Tilladelsen er først gyldig, når klagefristen er udløbet, og afgørelsen ikke er påklaget. Tilladelsen er gyldig i 3 år.

Høring af berørte parter og eventuelle indsigelser

Udkast til tilladelse har været i offentlig høring via kommunens hjemmeside i 4 uger frem til **den 7. maj 2025**.

Evt. bemærkninger skrives ind her...

Under arbejdet

Hvis der findes arkæologiske levn som f.eks. samlinger af sten, sortfarvet jord, knogler, potteskår eller mønter, skal arbejdet standses og museet gives besked. Man er ikke fritaget for denne forpligtelse, selvom man evt. har indhentet en udtalelse fra museet forud for anlægsarbejdet.

Opdages en forurening ved arbejdet, skal vandløbsmyndigheden kontakte, så vi kan vurdere, hvad der skal gøres.

Lovgrundlag

Tilladelsen er meddelt med hjemmel i Vandløbsloven⁵ §§ 16 og 17 samt bekendtgørelse nr. 834 af 27. juni 2016 om vandløbsregulering og – restaurering m.v. § 3.

Du kan finde bekendtgørelserne på www.retsinformation.dk og regulativet på Næstved Kommunes hjemmeside.

Klagevejledning

De klageberettigede er dem afgørelsen er rettet til eller dem, der måtte antages at have en individuel væsentlig interesse i sagens udfald, samt visse organisationer.

Hvis du ønsker at klage over denne afgørelse, kan du klage til Miljø- og Fødevareklagenævnet. Fristen for at klage er 4 uger.

Klager skal behandles i Miljø- og Fødevareklagenævnet. Du klager via Klageportalen, som du finder på www.naevneneshus.dk. Du vælger det nævn, du vil klage til og logger på klageportalen med NemId. Din klage er

⁵ Lovbekendtgørelse nr. 1217 af 25. november 2019

indgivet, når den er tilgængelig for os på klageportalen. Vi får automatisk besked, når nogen klager.

Når du klager, skal du betale et gebyr på 900 kr. for privatpersoner og 1800 kr. for virksomheder og organisationer. Gebyret reguleres én gang om året. Du betaler gebyret med betalingskort i Klageportalen eller med faktura.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Hvis du ønsker at blive fritaget for at bruge Klageportalen, skal du sende en begrundet anmodning til Næstved Kommune. Kommunen videresender herefter anmodningen til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som træffer afgørelse om, hvorvidt din anmodning kan imødekommes.

Ønsker du at indbringe afgørelsen for domstolene, skal du gøre det inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt.

Har du spørgsmål til tilladelsen

Hvis du har spørgsmål til tilladelsen, er du velkommen til at kontakte mig på tlf. 5588 6174 eller jltha@naestved.dk

Med venlig hilsen

Jacob Hald
Vandløbsmedarbejder

Kopi er sendt til:

- Danmarks Naturfredningsforening, Masnedøgade 20, 2100 KBH Ø. dnaestved-sager@dn.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Skyttevej 5, 7182 Bredsten: sydsjaelland@sportsfiskerforbundet.dk
post@sportsfiskerforbundet.dk lbt@sportsfiskerforbundet.dk
- Danmarks Sportsfiskerforbund, Miljøkoordinator Christian Skotte cskotte@cas.org
- Friluftsrådet, Scandiagade 13, 2450 København SV. fr@friluftsradet.dk,
- Friluftsrådet, Kreds Sydvestsjælland, Arne Kristensen, Stendyssevej 17, 4171 Glumsø sydvest@friluftsradet.dk
- Næstved Museum, Ringstedgade 4, 4700 Næstved, naestvedmuseum@museerne.dk

- Dansk Ornitologisk Forening, Natur@dof.dk
- Fiskeriinspektorat Øst, Afdelingen i Ringsted, Frejasvej 1, 4100 Ringsted, mail@fisk-st.dk.
- Kystdirektoratet, Højbovej 1, 7620 Lemvig, kdi@kyst.dk
- Naturstyrelsen Storstrøm, Hannenovvej 22, 4800 Nykøbing F, sts@nst.dk
- Styrelsen for Patientsikkerhed Tilsyn og Rådgivning Øst, Islands Brygge 67, 2300 København S, stps@stps.dk
- Dansk Kano- og Kajak Forbund (DKF), Idrættens Hus, 2605 Brøndby, dkf@kano-kajak.dk

Udkast